FOLKTINGET

STADGAR FÖR SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Godkända på Folktingets session 9 april 2016
§ 6 punkt 2 är reviderad på Folktingets session 15 september 2020

1 §
Uppgifter
1. Svenska Finlands folkting, nedan Folktinget, har till uppgift att främja Finlands svenskspråkiga befolknings rättigheter samt att arbeta för att utveckla dess kulturella och samhälleliga förhållanden och för att främja svenska språkets ställning i Finland.
2. Folktinget skall särskilt väl bevaka att de språkliga rättigheterna tillgodoses vid handläggningen av ärenden i domstolar och andra myndigheter.
3. För att fullfölja sitt uppdrag gör Folktinget framställningar, ger utlåtanden samt bedriver information och upplysning.

2 §
Rättskapacitet och hemort
1. Folktinget kan förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt uppträda som part inför domstolar och andra myndigheter.
2. Folktingets hemort är Helsingfors.

3 §
Folktingets sammansättning och mandatperiod
Folktinget består av 75 ledamöter, som utses för fyra kalenderår i sänder.

4 §
Val av ledamöter
1. Ledamöterna utses i samband med kommunalval eller genom direkta val i enlighet med lagen om Svenska Finlands folkting och med Reglerna för mandatfördelningen i Svenska Finlands folkting (valordning).
2. I Reglerna för mandatfördelningen i Svenska Finlands folkting (valordning) ingår bestämmelser om upplösning av Folktinget och utlysande av nyval.

5 §
Folktingets session
1. Folktinget sammanträder årligen till ordinarie session före utgången av maj.
2. Folktinget kan vid behov sammanträda till extra session om styrelsen anser det nödvändigt för behandling av brådskande ärenden. Om minst tjugofem ledamöter skriftligen ber styrelsen sammankalla en session för behandling av sådana ärenden som inte kan skjutas fram till nästa ordinarie session skall en extra session sammankallas.
3. Vid sessionen fattas besluten med flertalet av de avgivna rösterna. Vid lika röstetal är ordförandes röst utslagsgivande utom vid val, då valet avgörs genom lottning. För beslut som gäller ändring av stadgarna krävs dock minst två tredjedelars majoritet av de avgivna rösterna.

6 §
Ärenden som skall behandlas på sessionen
1. På den årliga ordinarie sessionen behandlas följande ärenden:
– styrelsens berättelse över verksamheten föregående år,
– revisionsberättelsen,
– fastställande av bokslut,
– beviljande av ansvarsfrihet,
– val av revisor och dennas ersättare,
– övriga ärenden som nämns i kallelsen.
2. Utöver dessa ärenden behandlas följande ärenden på den ordinarie sessionen vartannat år:
– verksamhetsplanen för de kommande två åren,
– fastställande av antalet styrelseledamöter,
– val av styrelseledamöter och deras personliga ersättare,

– fastställande av antalet fasta utskott under den kommande verksamhetsperioden samt antalet medlemmar och personliga ersättare i dessa utskott.
3. Vid behov skall följande ärenden behandlas på Folktingets session:
– ändring av Folktingets stadgar eller regler för mandatfördelningen i Svenska Finlands folkting (valordning)
– avsättande av styrelsen eller styrelseledamöter eller deras ersättare
– avsättande av revisorer eller deras ersättare.
4. På extra sessioner behandlas de ärenden som nämns i kallelsen.

7 §
Kallelse till sessionen
Kallelsen till ordinarie och extra session skall sändas till ledamöterna senast femton dagar före sessionen. De ärenden som styrelsen vill ta upp och de ärenden som enligt 6 §:n i övrigt skall behandlas på sessionen skall nämnas i kallelsen.

8 §
Arbetet på sessionen
1. Folktinget väljer vid varje session ett presidium som består av en talman och två vice talmän. Presidiet leder arbetet på sessionen i enlighet med lag och dessa stadgar.
2 Folktingets styrelseledamöter och deras ersättare, svenskspråkiga medlemmar av statsrådet och riksdagen liksom Finlands svenskspråkiga europarlamentariker samt Folktingets folktingssekreterare och övriga ombudsmän har rätt att delta i sessionen och yttra sig, dock utan rösträtt.
3. Folktingets session är offentlig om Folktinget inte beslutar annorlunda.
4. Talmannen utser sekreterare och bestämmer om övriga praktiska angelägenheter på sessionen.

9 §
Utskott på sessionen
1. Folktinget tillsätter nödvändiga utskott för att bereda ärenden som skall avgöras på sessionen.
2. Utskotten består av ordförande och åtta medlemmar om sessionen inte beslutar annorlunda. Utskotten kallar sekreterare och hör vid behov sakkunniga.

10 §
Rätt att väcka förslag till styrelsen och till sessionen
1. Folktingsledamöter har rätt att väcka förslag om Folktingets verksamhet till styrelsen som bör ta upp förslaget till behandling inom tre månader från det att förslaget kommit till kansliet.
2. Folktingsledamöter kan också väcka förslag om Folktingets verksamhet direkt till sessionen, som efter beredning tar ställning till förslaget. Förslagen bör ställas i så god tid att styrelsen har möjlighet att behandla dem före sessionen.

11 §
Ledamöters rätt till ersättning
1. Folktingsledamöter har rätt till ersättning för:
– resekostnader mellan hemorten och den ort där Folktinget sammanträder
– andra kostnader som direkt föranleds av deltagandet i sessionen
– kostnader för kost och logi på sessionsorten medan sessionen pågår
– inkomstbortfall som föranleds av deltagandet i sessionen.
2. Ersättningsanspråken skall skriftligen lämnas till Folktinget.

12 §
Styrelse
1. Folktinget har en styrelse som består av en ordförande, två vice ordförande samt minst fem och högst femton medlemmar samt personliga ersättare för dessa. Styrelsen väljs vartannat år vid ordinarie session. Styrelsens mandatperiod upphör när den session som följande gång beslutar om val av styrelse avslutas.
2. Styrelsen är beslutför då ordföranden eller någondera vice ordföranden och minst hälften av medlemmarna är närvarande.
3. Styrelsen företräder Folktinget. Styrelsen skall sköta Folktingets angelägenheter i enlighet med lag, dessa stadgar och beslut av Folktingets session.
4. I fråga om jäv och skadeståndsskyldighet för styrelsens medlemmar gäller vad som föreskrivs i föreningslagen (503/1989).
5. Folktingets styrelse skall väljas så att den avspeglar de politiska styrkeförhållandena på sessionen.

13 §
Styrelsens beslutsordning
1. Styrelsen fattar sina beslut med enkel majoritet utom i frågor som är av ideologisk natur, då besluten kan om minst två av styrelsens medlemmar det kräver, fattas med konsensus. Konsensus innebär att besluten måste omfattas av majoriteten inom alla politiska grupperingar som är representerade i styrelsen.
2. Med ärenden av ideologisk natur avses ärenden som berör inriktningen av Folktingets verksamhet och andra med detta jämförbara ärenden.

14 §
Arbetsutskott och övriga utskott
1. Styrelsen tillsätter vid sitt första möte ett arbetsutskott och de övriga utskott som sessionen beslutat om.
2. Arbetsutskottet består av ordföranden och de båda vice ordförandena samt två styrelseledamöter och de av styrelsen kallade utskottsordförandena.
3. Arbetsutskottet bereder de ärenden som styrelsen skall ta upp till behandling och behandlar de frågor som kräver snabb lösning. Utskottet bör informera styrelsen om sina beslut.
4. Arbetsutskottet övervakar de övriga utskottens verksamhet.
5. Arbetsutskottet övervakar kansliets verksamhet och behandlar alla frågor som hör samman med kansliets arbete.
6. Övriga utskott sköter de uppgifter som sessionen har beslutat om enligt de verksamhetsformer som styrelsen och arbetsutskottet fastställt.

15 §
Kansliet
1. Folktinget har ett kansli för att sköta den löpande verksamheten.
2. Kansliets arbete leds av folktingssekreteraren.
3. Folktingssekreteraren anställs av styrelsen, de övriga ombudsmännen av arbetsutskottet och den övriga personalen av folktingssekreteraren.

16 §
Övrig verksamhet
Folktingets kansli kan tillhandahålla tjänster för Svenska Finlands folktings garanter r.f., Svenska översättningsbyrån Ab och andra sammanslutningar med anknytning till Folktingets verksamhet.

Regler för mandatfördelningen i Svenska Finlands folkting (valordning)

Godkända på Folktingets session 9 april 2016
§ 25 reviderad på Folktingets session 7 april 2018

1. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

§ 1
Tillämpliga regler för mandatfördelningen i Svenska Finlands folkting (Folktinget)
Med stöd av lagen om Svenska Finlands folkting och Folktingets stadgar fördelas mandaten i Folktinget på det sätt som bestäms i dessa regler.

2. HUR MANDATFÖRDELNINGEN BESTÄMS

§ 2
Mandatfördelningen
Mandatfördelningen bestäms på basis av röstningsresultatet vid i riket förrättade kommunalval bland kandidater som har nominerats av partier och andra i kommunalvalen företrädda grupperingar, dock så att lagtingsledamöterna på Åland utser landskapets representanter i Folktinget.

§ 3
Distrikt
För bestämmandet av Folktingets mandatfördelning indelas riket i sex distrikt: Helsingfors distrikt, Nylands distrikt, Åbolands distrikt, Ålands distrikt, Vasa distrikt och Övriga Finlands distrikt. Distrikten har samma gränser som valkretsarna vid riksdagsval, med undantag för Åbolands distrikt som består av Egentliga Finlands och Satakunta valkretsar samt Övriga Finlands distrikt, som består av alla de områden som faller utanför de nämnda distrikten.

§ 4
Antalet mandat och fördelningen av mandaten mellan distrikten
Till Folktinget utses 75 folktingsledamöter och ersättare. Av mandaten är 63 fasta mandat, fem är utjämningsmandat och sju mandat tillfaller landskapet Åland.
De fasta mandaten fördelas mellan distrikten, förutom i fråga om Ålands distrikt, i direkt proportion till den svenska befolkningens storlek i respektive distrikt. Den svenska befolkningens storlek bestäms enligt de senaste officiella uppgifterna av Statistikcentralen, som finns tillgängliga. Utjämningsmandaten fördelas mellan partierna och andra i kommunalvalet företrädda grupperingarna på det sätt som bestäms i 10 §.

5 §
Upplösning av Folktinget och utlysande av val
Folktingets styrelse kan om det föreligger särskilda skäl upplösa Folktinget och utlysa val av Folktinget. Folktingets mandat gäller i detta fall för den återstående mandatperioden för det ordinarie Folktinget. Beslutet om upplösning av Folktinget och utlysande av val bör omfattas av fem sjättedelar av hela antalet styrelseledamöter.

Val av Folktinget kan anordnas antingen genom direkta val eller genom indirekt nyfördelning av mandaten på basis av påföljande riksdagsval.

Vid nyfördelning av mandat på basis av val utses Folktinget på basis av följande riksdagsval genom att till tillämpliga delar följa dessa regler.
Vid direkta val av Folktinget tillämpas § 12 – § 17 i dessa regler.

6 §
Uppställandet av kandidater
Partier och andra i kommunalvalet företrädda grupperingar som önskar delta i Folktingets verksamhet skall före utgången av januari månad under valåret uppgöra listor över sina kandidater i respektive distrikt. Listan får omfatta högst två gånger det antal fasta mandat som skall besättas i respektive distrikt. Kandidaterna skall uppställas i den ordning partierna och andra i kommunalvalet företrädda grupperingar önskar att de skall beaktas vid mandatfördelningen enligt § 8.

7 §
Godkännande av kandidatlistor
Partiers och andra i kommunalvalet företrädda grupperingars kandidatlistor skall av mandatfördelningsnämnden granskas omedelbart efter den sista inlämningsdagen. Om formella felaktigheter föreligger skall nämnden ge möjlighet att inom tio dagar rätta de påtalade bristerna. Rättelserna skall granskas av mandatfördelningsnämnden.

Underlåter partierna och de andra i kommunalvalet företrädda grupperingarna trots uppmaning att rätta felaktig kandidatlista, skall mandatfördelningsnämnden förkasta listan, om felet är av sådan art att det kan påverka fördelningen.

§ 8
Röstberäkning
De röster som i kommunalvalet tillfallit svenska kandidater räknas respektive partiers och andra i kommunalvalet företrädda grupperingars listor till godo.
Som svensk kandidat i kommunalvalet anses den som i befolkningsdatasystemet angett svenska som modersmål.

Svensk kandidat kan därutöver anses vara kandidat, som uppger svensk titel eller yrkesbeteckning i den officiella sammanställningen av kandidatlistorna i kommunalvalet och som dessutom verkat i svenskspråkiga politiska organisationer i Finland och som arbetat för det svenska språket i Finland.

Mandatfördelningsnämnden avgör före kommunalvalet vilka kandidater som skall räknas till godo på basis av tredje stycket på basis av framställan av partier och andra i kommunalvalet företrädda grupperingar som deltar i fördelningen av folktingsmandaten. Dessa skall senast 18 dagar efter den officiella sammanställningen av kandidatlistorna i kommunalvalet har offentliggjorts framlägga denna framställan för Folktingets mandatfördelningsnämnd.

§ 9
Fastställande av mandatfördelningen
De fasta mandaten i respektive distrikt fördelas mellan partierna och de andra i kommunalvalet företrädda grupperingarna i direkt proportion till deras röstetal i distriktet.

Kandidaterna till Folktinget blir utsedda i den ordning de har uppställts på partiernas och de andra i kommunalvalet företrädda grupperingarnas kandidatlistor, så långt

röstetalet förslår. Till ersättare utses de kandidater som står närmast i turen att bli utsedda till ordinarie ledamöter.

§ 10
Fördelning av utjämningsmandaten
De fem utjämningsmandaten tillfaller partierna och de i kommunalvalet företrädda grupperingarna i direkt proportion till deras röstetal i samtliga distrikt, förutom Åland.

De utjämningsmandat som enligt 1 stycket fördelas mellan distrikten, förutom Åland, fördelas i direkt proportion till den svenska befolkningens storlek i respektive distrikt uträknat på 68 mandat.

De fem utjämningsmandaten tillfaller partiernas och andra i kommunalvalet företrädda grupperingars kandidater i de distrikt som erhåller utjämningsmandat enligt 2 stycket, i den ordning som partierna och andra i kommunalvalet företrädda grupperingar enligt 1 stycket har rätt till utjämningsmandat.

§ 11
Nyval i kommun
Om nyval förrättas i någon kommun föranleder detta inte en omfördelning av mandaten i Folktinget.

3. DIREKT VAL AV FOLKTINGET

§ 12
Direkt val
Folktinget väljs genom direkt val ifall Folktingets styrelse har upplöst Folktinget i enlighet med 5 § 1 stycket och då beslutat anordna valet som direkt val i enlighet med 5 § 2 stycket.

Folktingets styrelse kan även av särskilda skäl besluta att ersätta ordinarie förfarande att fördela mandaten i Folktinget med direkt val av Folktinget. Ett sådant beslut bör omfattas av fem sjättedelar (5/6) av hela antalet styrelseledamöter och beslutet bör fattas senast ett halvt år före ordinarie förfarande för att utse folktingsledamöter skulle ha inletts. Folkting som valts på detta sätt har samma mandattid som Folkting som utsetts på vanligt sätt.

§ 13
Detaljerade regler för direkt val av Folktinget
Folktingets styrelse fastslår senast en månad efter att beslut om direkt val har fattats samt minst tre månader före valet detaljerade regler för valet.

§ 14
Principer för valkretsindelning
I de detaljerade reglerna för direkt val av Folktinget bör iakttas att landet skall indelas i minst sex valkretsar och att utanför övriga valkretsar hörande områden samlas till en gemensam valkrets, benämnd Övriga Finlands valkrets.
Landskapet Åland utgör en egen valkrets, i vilken sju mandat fördelas i enlighet med § 23.

Mellan övriga valkretsar fördelas mandaten i Folktinget i direkt proportion till den svenska befolkningens storlek i respektive valkretsar.

§ 15
Principer för rösträtt
I de detaljerade reglerna för direkt val av Folktinget bör iakttas att alla myndiga finska medborgare som har angett svenska som sitt språk i befolkningsdatasystemet skall ges rösträtt och tillräckliga möjligheter att utnyttja denna.

§ 16
Principer för kandidatnominering
I de detaljerade reglerna för direkt val av Folktinget bör iakttas att partierna ges tillräcklig information om reglerna för kandidatnomineringen, och att även andra medborgargrupper ges möjligheter att ställa upp kandidater och kandidatlistor i valet.

§ 17
Principer för rösträkning
I de detaljerade reglerna för direkt val av Folktinget bör iakttas att partierna och andra grupperingar i valet nominerar personliga kandidater valkretsvis, på vilka de röstberättigade röstar, samt att mandaten fördelas mellan partierna och andra grupperingar i valet i enlighet med proportionalitet och inom partierna och andra grupperingar i valet i enlighet med de personliga röstetalen som kandidaterna har erhållit.

4. ORGANISERINGEN AV VAL AV FOLKTINGET

§ 18
Mandatfördelningsnämnd
När mandatfördelningen i Folktinget fastslås i enlighet med § 2 handhas dess tekniska utförande av en mandatfördelningsnämnd i Helsingfors.

Mandatfördelningsnämnden, som utses av Folktingets styrelse består av minst fem medlemmar, av vilka en utses till ordförande och en till vice ordförande, samt lika många ersättare.

§ 19
Centralvalnämnd
Vid anordnande av direkta val utser Folktingets styrelse en centralvalnämnd med samma sammansättning som mandatfördelningsnämnden enligt bestämmelserna i § 18. Vid direkt val av Folktinget kan de detaljerade reglerna vid behov även bestämma om lokala valnämnder.

§ 20
Sekreterare
Folktingets styrelse utser sekreterare för nämnderna, som avses i § 18 och § 19.

§ 21
Mandatfördelningsnämndens uppgifter
Mandatfördelningsnämnden
– utfärdar vid behov närmare föreskrifter om fördelningsförrättningen
– uppgör en officiell sammanställning av de kandidatlistor som har kommit in inom utsatt tid före fördelningsförrättningen
– fastställer resultatet av fördelningsförrättningen
– utfärdar fullmakt för folktingsledamöterna

§ 22
Centralvalnämndens uppgifter

Centralvalnämnden handhar vid direkt val av Folktinget de uppgifter som mandatfördelningsnämnden har vid indirekt val.
Centralvalnämnden utfärdar de detaljerade reglerna för direkta val av Folktinget.
Centralvalnämnden fastställer valresultatet i enlighet med dessa regler och eventuella detaljerade regler vid direkt val.

5. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

§ 23
Åland
Lagtingsledamöterna utser såväl folktingsledamöterna som deras ersättare för Åland.

§ 24
Uppdraget som folktingsledamot
Folktingsledamots uppdrag vidtar så snart han eller hon har förklarats vald och fortfar till dess nästa val förrättats.

Avlider folktingsledamot träder ersättare i dennas ställe. Folktingets styrelse bör underrätta ersättaren om detta.

Önskar folktingsledamot befrielse från sitt uppdrag helt eller för viss tid, skall framställning därom göras hos Folktingets styrelse. Är de framförda skälen giltiga skall anhållan bifallas och ersättare anmodas träda i hans eller hennes ställe.
Uppstår fråga om folktingsledamots befrielse medan Folktinget är samlat, ankommer det på Folktinget att fatta beslut i saken.

Vägrar folktingsledamot att infinna sig vid Folktingets session kan Folktinget inkalla hans eller hennes ersättare och om anledning därtill anses föreligga, efter att ha hört vederbörande, förklara honom eller henne ha förverkat sitt mandat.

§ 25
Valbarhet

Valbara till Folktinget är finska medborgare, medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen, isländska och norska medborgare, personer anställda inom Europeiska unionen eller en i Finland verksam internationell organisation eller familjemedlemmar till sådana personer samt andra utlänningar som haft hemkommun i Finland i två år och som på valdagen fyllt 18 år är valbara till Folktinget.

Kandidat till Folktinget bör ha gett sitt samtycke därtill. Vid uppställandet av kandidatlistorna bör partierna och andra i kommunalvalet företrädda grupperingar iaktta en regional spridning av kandidaterna.

§ 26
Ändringssökande
Partierna och de i kommunalvalet företrädda grupperingarna som deltagit i mandatfördelningen eller det direkta valet kan söka ändring i beslut som fattats av mandatfördelningsnämnden eller centralvalnämnden och som rör fördelningen eller själva förrättningen. Ändringssökan skall vara skriftlig och den skall inlämnas till Folktingets styrelse senast tio dagar efter att nämnden fattat sitt beslut. Folktingets styrelse bör behandla besväret i brådskande ordning.